

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

04.09.2025 nr. 1565

mun. Chișinău

**Cu privire la organizarea decadelor
tematice în învățământul general**

În temeiul prevederilor *Codului educației* nr.152/2014 art.140, alin.(1) și în vederea organizării decadelor tematice în învățământul general conform *Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal*, aprobat prin ordinul MEC nr.266/2025, Ministrul educației și cercetării emite prezentul

ORDIN:

1. Se aprobă:
 - 1) *Regulamentul privind organizarea decadelor tematice în învățământul general*, conform Anexei nr.1;
 - 2) *Recomandările metodologice privind Decada educației pentru valorile naționale*, conform Anexei nr.2.
2. Direcția politici în învățământ general:
 - 1) va aduce prevederile prezentului ordin la cunoștința Organelor locale de specialitate în domeniul învățământului;
 - 2) va monitoriza desfășurarea decadelor tematice conform reglementărilor supra;
 - 3) va asigura formarea cadrelor didactice și de conducere din învățământul general în vederea aplicării cadrului reglator pentru desfășurarea decadelor tematice.
3. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului:
 - 1) vor aduce prevederile prezentului ordin la cunoștința instituțiilor de învățământ de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale;
 - 2) vor monitoriza respectarea prevederilor prezentului ordin.
4. Aplicarea prezentului ordin se pune în sarcina Direcției politici în învățământul general, șefilor Organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și conducătorilor instituțiilor de învățământ general.
5. Controlul executării prezentului ordin se pune în sarcina doamnei Valentina Olaru, Secretar de stat.

Secretar general

Galina RUSU

REGULAMENTUL **privind organizarea decadelor tematice în învățământul general**

Capitolul I. Dispoziții generale

pct.1. *Regulamentul privind organizarea decadelor tematice în învățământul general* (în continuare Regulament) stabilește cadrul de organizare a decadelor tematice în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal din Republica Moldova, publice și private și asigură conexiunea referitor la decadele tematice prevăzute în Cadrul de Referință al Curriculumului Național, Planul-cadru pentru învățământul general și Calendarul datelor remarcabile, aprobate de minister.

pct.2. Noțiune de *decadă tematică*

Decada tematică reprezintă un interval de minim 10 zile de studii destinat activităților educaționale formale, prevăzute în planificările didactice și în orarul de studii, precum și activităților nonformale, realizate prin activități extracurriculare și extrașcolare în baza liniilor valorice stabilite de minister.

pct.3. Scopul decadelor tematice este promovarea valorilor naționale, interculturale și universale prin formarea și dezvoltarea competențelor - cheie prevăzute de Curriculumul Național.

pct.4. Tipuri de decade tematice:

Fiecare instituție organizează pe parcursul anului de studii trei decade tematice obligatorii și trei decade tematice la alegere.

(2) Decadele tematice obligatorii sunt comune pentru toate treptele de școlaritate din cadrul instituției de învățământ,

(3) Decadele tematice la alegere sunt selectate din lista orientativă recomandată de minister sau identificate de către instituția de învățământ prin consultarea structurilor reprezentative (Consiliul profesoral, Consiliul elevilor și Consiliul reprezentativ al părinților).

pct.5. Comisiile metodice din instituția de învățământ stabilesc activități inter- și transdisciplinare în cadrul decadelor fără a le dubla pe cele planificate în Planul managerial anual.

Capitolul II. Obiective generale și specifice

pct.6. În vederea integrării temelor cross-curriculare în procesul educațional, instituția de învățământ realizează următoarele obiective generale:

1) **Asigurarea educației pentru cetățenie democratică și responsabilitate civică**, prin promovarea participării active a elevilor la viața comunității școlare și sociale, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și consolidarea culturii dialogului democratic.

- 2) **Promovarea tradițiilor culturale și a patrimoniului național** în corelație cu **educația interculturală și dialogul intercultural**, prin prețuirea diversității și formarea unei identități deschise către valorile europene și universale.
- 3) **Dezvoltarea culturii sănătății și a unui mod de viață activ**, prin integrarea educației pentru sănătate, dezvoltare personală și orientare în carieră, formarea unor atitudini și comportamente responsabile față de propria persoană și față de ceilalți.
- 4) **Consolidarea educației pentru știință, tehnologie și inovație (STEAM)**, prin stimularea gândirii critice, a creativității, a capacității de rezolvare a problemelor și a aplicării cunoștințelor în contexte practice și interdisciplinare.
- 5) **Promovarea educației pentru dezvoltare durabilă și protecția mediului**, prin responsabilizarea elevilor față de utilizarea rațională a resurselor naturale, adoptarea unui comportament ecologic și cultivarea unei conștiințe orientate spre viitor.

pct. 7. Obiective specifice ale decadelor tematice obligatorii și la alegere:

7.1. Decade tematice obligatorii:

Decada educației pentru valorile naționale (septembrie):

- a) Cultivarea respectului pentru simboluri, limbă și patrimoniu.
- b) Dezvoltarea sentimentului de apartenență și a responsabilității civice.
- c) Înțelegerea critică a momentelor definitorii ale istoriei naționale.
- d) Valorificarea și prețuirea tradițiilor și resurselor locale;
- e) Conectarea valorilor naționale cu viitorul european al Republicii Moldova.

Decada Memoriei și Recunoștinței (martie):

- a) Dezvoltarea culturii memoriei istorice (independență, integritate teritorială, eliberare națională, deportări, foamete).
- b) Onorarea eroilor locali și documentarea istoriei comunității (interviuri, arhive, muzee).
- c) Formarea gândirii critice asupra surselor și narațiunilor istorice.
- d) Promovarea respectului, recunoștinței și solidarității intergeneraționale.

Decada Educației pentru valorile general umane (mai):

- a) Înțelegerea critică a valorilor general-umane (demnitate, libertate, egalitate, echitate, pace, responsabilitate).
- b) Educație pentru pace și cooperare europeană (Zilele Europei, cunoașterea UE).
- c) Dezvoltarea comportamentelor prosoziale și etice în școală și comunitate.
- d) Formarea comportamentelor responsabile în serviciul comunității pentru binele comun.

7.2. Decade tematice la alegere (instituția selectează trei):

Decada educației STEAM (octombrie):

- a) Proiecte interdisciplinare (știință–tehnologie–inginerie–arte–matematică) pentru rezolvarea de probleme reale.
- b) Experimente privind energia, clima, mediul și sustenabilitatea.
- c) Dezvoltarea gândirii critice, colaborării și creativității.
- d) Târguri STEM/STEAM cu prezentarea inovațiilor elevilor.

Decada siguranței și protecției în mediul online (noiembrie):

- a) Identificarea riscurilor digitale, protecția datelor și confidențialității.
- b) Prevenirea cyberbullying-ului, fraudelor și dezinformării (verificarea informațiilor).
- c) Securizarea dispozitivelor și igiena digitală.
- d) Înțelegerea rolului și limitelor inteligenței artificiale în siguranța online.

Decada educației pentru cetățenie democratică și drepturile omului (decembrie):

- a) Conștientizarea drepturilor și responsabilităților.
- b) Formarea cetățeanului responsabil.
- c) Implicarea în procese democratice (consiliul elevilor, dezbateri, simulări, forumul ale copiilor apărători ai drepturilor omului).
- d) Dezvoltarea competențelor pentru educație media și juridică.

Decada educației interculturale (ianuarie):

- a) Cultivarea dialogului intercultural și respectului pentru diversitate.
- b) Explorarea culturii naționale în raport cu alte culturi.
- c) Conștientizarea impactului antisemitismului.
- d) Promovarea memoriei Holocaustului și altor tragedii istorice pentru combaterea intoleranței, xenofobiei.

Decada orientării în carieră (aprilie):

- a) Autoevaluarea intereselor, valorilor și competențelor.
- b) Informarea despre trasee educaționale.
- c) Individualizarea traseului profesional.
- d) Organizarea vizitelor la companii/instituții.
- e) Promovarea integrității, educației financiare și antreprenorialului responsabil.
- f) Dezvoltarea abilităților transversale (comunicare, lucru în echipă, organizare).

Capitolul III. Forme de organizare

pct.8. Activități de învățare formală:

- a) activități inter- și transdisciplinare centrate pe valori și competențe-cheie;
- b) învățare bazată pe proiecte și rezolvarea de probleme reale;
- c) proiecte curriculare cu elemente de cercetare.

pct.9. Activități de învățare nonformală:

- a) concursuri, expoziții, dezbateri publice, teatru social și ateliere de reflecție;
- b) campanii tematice de comunicare și sensibilizare, inclusiv prin media și platforme digitale;
- c) cercuri și cluburi pe interese, care stimulează creativitatea și colaborarea între elevi;
- d) acțiuni de voluntariat și servicii pentru comunitate;
- e) proiecte realizate în parteneriat cu ONG-uri, instituții culturale și educaționale (muzee, biblioteci, centre de tineret, centre de sănătate prietenoase tinerilor);
- f) vizite de studiu și activități extracurriculare cu caracter aplicativ și interdisciplinar.

Capitolul IV. Roluri și responsabilități

pct.10. Ministerul Educației și Cercetării:

- a) aprobă liniile valorice ale decadelor, lista decadelor tematice obligatorii și la alegere;
- b) elaborează recomandări metodologice privind organizarea decadelor tematice;
- c) organizează activități de formare profesională referitor la organizarea decadelor tematice;
- d) stabilește parteneriate în vederea promovării activităților educaționale în cadrul decadelor tematice obligatorii.

pct.11. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului:

- a) monitorizează organizarea decadelor tematice în instituțiile de învățământ din subordine;
- b) oferă suport metodologic și, după caz, financiar;
- c) promovează parteneriate locale în vederea organizării decadelor tematice.

pct.12. Conducerea instituției de învățământ:

- a) planifică decadele tematice în Planul managerial anual și, după caz, resurse financiare;
- b) desemnează responsabili pentru fiecare decadă;
- c) monitorizează și evaluează desfășurarea decadelor tematice.

pct.13. Cadrele didactice/ comisiile metodice:

- a) participă la planificarea și desfășurarea decadelor tematice;
- b) dezvoltă activități formale și nonformale;
- c) reflectează asupra rezultatelor decadelor tematice.

pct.14. Elevii/ Consiliile elevilor:

- a) se implică în planificarea decadelor tematice;
- b) participă în activitățile decadelor tematice;
- c) i-au parte la reflecțiile de totalizare a decadelor tematice.

pct.15. Părinții:

- a) participă la planificarea decadelor;
- b) se implică ca persoane resursă în activități;
- c) susțin implicarea elevilor în proces.

Capitolul V. Monitorizare și evaluare

pct.16. Monitorizarea și evaluarea decadelor tematice este responsabilitatea tuturor subiecților: instituția de învățământ, Organele locale de specialitate în domeniul învățământului și Ministerul Educației și Cercetării.

pct.17. Procesul de reflecție asupra rezultatelor decadelor tematice se realizează în cadrul structurilor administrative și consultative din instituția de învățământ în baza indicatorilor:

- a) gradul de implicare a elevilor, cadrelor didactice, părinților, partenerilor în activitățile desfășurate;
- b) diversitatea formelor de activitate cu accent pe caracterul interdisciplinar, transdisciplinar și aplicativ al acestora;
- c) instituționalizare unor comportamente/practici în baza linilor valorice stabilite (responsabilitate civică, respect pentru diversitate, atitudini ecologice, spirit inovativ, pacea etc).

pct.18. Datele și reflecțiile obținute sunt utilizate în elaborarea rapoartelor instituționale, fiind valorificate în procesul de autoevaluare și planificare strategică a instituției de învățământ.

Capitolul VI. Dispoziții finale

pct.19. Recomandările metodologice de organizare a decadelor tematice elaborate de Ministerul Educației și Cercetării pot fi adaptate de instituția de învățământ corespunzător specificului local și a resurselor disponibile.

**Recomandări metodologice
privind Decada educației pentru valorile naționale
cu genericul „TOȚI SUNTEM MOLDOVA”**

Recomandările metodologice privind Decada educației pentru valorile naționale reprezintă o perspectivă didactică referitor la organizarea activităților educaționale în cadrul decadei tematice obligatorie, stabilită conform ordinului MEC nr. 266/2025 și a reglementărilor privind organizarea decadelor tematice în instituțiile de învățământ general, aprobate conform anexei 1 a prezentului ordin.

Context

Valorile naționale sunt elemente distinctive și comune ale unei națiuni, care reflectă istoria, cultura, tradițiile și aspirațiile sale. Îmbrățișarea acestora determină comportamentul indivizilor, contribuind la consolidarea identității colective și la coeziunea socială. Promovarea și cultivarea sentimentului de apartenență la valorile naționale și general-umane capătă o valență crucială pentru stat în contextul eforturilor externe sistematice de a slăbi societatea prin dezbinare și răspândire a neîncrederii totale.

Libertatea, pacea, demnitatea, integritatea, hărnicia, curajul, camaraderia, sunt câteva dintre valorile centrale caracteristice poporului nostru care trebuie promovate și apărute.

Obiective generale

- Să dezvolte respectul față de patrimoniul istoric și natural al țării;
- Să stimuleze responsabilitatea civică și participarea cetățenească;
- Să dezvolte sentimentul de apartenență la țară;
- Să promoveze solidaritatea și unitatea între cetățeni;
- Să consolideze încrederea între oameni.

Obiective specifice

- Să conștientizeze momentele definitorii ale istoriei naționale prin cultura memoriei;
- Să manifeste respect pentru simbolurile statului prin cultivarea comportamentelor responsabile;
- Să exploreze resursele și tradițiile locale prin învățare în bază de proiect;
- Să identifice valorile care unesc comunitatea prin participarea la proiecte comunitare;
- Să dezvolte gândirea critică prin contracararea manipulării informaționale și a mesajelor care incită la ură și dezbinare.

Linii valorice ale decadei

Decada educației pentru valorilor naționale are loc sub genericul **TOȚI SUNTEM MOLDOVA** și include următoarele linii valorice:

- Suntem moștenitori ai civilizației europene
- Respect pentru oameni și tradiții
- Credem în ceea ce suntem și ce facem
- Investim în competențe și integritate
- Suntem un popor cu demnitate și determinare
- Avem trecut, prezent și viitor

Activități educaționale recomandate

Toate activitățile desfășurate contribuie la realizarea obiectivelor menționate. Este importantă utilizarea în cadrul decadei a mesajului central și a liniilor valorice. Doar o abordare holistică a educației **prin, pentru și despre** valori contribuie la formarea percepțiilor, atitudinilor și comportamentelor responsabile ale elevilor vis-a-vis de stat și societate.

Activități prioritare

- Începerea și încheierea decadei cu arborarea drapelului și intonarea imnului.
- Moment de reculegere pentru eroii căzuți pentru independență.
- Inserția subiectelor despre simbolurile naționale și de stat în activitățile de învățare.
- Quizuri interactive despre independența națională.

Activități contextuale

- Actualizarea revistelor, panourilor școlare cu informații relevante subiectului decadei.
- Activități tematice cu utilizarea resurselor multimedia care explică ce este Constituția și cum ne protejează, invitarea persoanelor resursă, reprezentanților APL și ai altor instituții ale statului.
- Tururi ghidate în cadrul activităților de tip „Ziua ușilor deschise” la Parlament, Președinție, Guvern, Ministerul Apărării, Curtea Constituțională etc.
- Simulări a dezbaterilor parlamentare și jocuri de rol privind procesul decizional.
- Activități de învățare referitor la bărbăție, curaj, camaraderie, rolul și importanța unei armate puternice pentru un stat. Exemple prin care au fost salvate vieți și săvârșite fapte eroice.
- Vizite ghidate în unități militare, centre de instruire, Muzeul Armatei Naționale.
- Împărtășirea experienței de viață și de serviciu a veteranilor, foștilor comandanți, militari moldoveni care au participat la misiuni internaționale.

Pilonii de bază ai activităților educaționale în cadrul decadei tematice sunt:

1. Drumul spre Independență

Evenimentele care au dus la Independență: 1989–1991, Mișcarea de renaștere, Parlamentul Independenței, Constituția – legea supremă a statului.

2. Simbolurile Independenței

Simbolurile Independenței: drapelul, stema, Declarația de Independență, Constituția, Limba română, imnul de stat.

3. Independența care ne unește

Prezent și Viitor: cetățenia activă și responsabilă, participarea în procesul decizional, integritatea, parcursul european, diversitate culturală și coeziunea socială, statul de drept.

Finalități ale decadei tematice

Activitățile realizate în cadrul decadei finalizează cu evenimente comune, organizate la nivel de clasă/treaptă/școală/comunitate, prin care elevii împărtășesc experiența și formulează lecții învățate, conștientizări, concluzii. Formatul de prezentare fiind la decizia organizatorilor/participanților.

Instituția de învățământ:

- 1) decide periodicitatea ritualurilor de onorare a simbolurilor statului: intonarea Imnului, onor la Tricolor și la Stema statului (la începutul și sfârșitul lunii, decadelor tematice, a semestrelor, a anului de studii și alte evenimente);
- 2) instituționalizează practicile de onorare a simbolurilor statului după consultarea întregii comunități școlare.

I. DRUMUL SPRE INDEPENDENȚĂ

Treapta primară	Treapta gimnazială	Treapta liceală
Dialog prin valori Discuție ghidată de conștientizare a sentimentului de apartenență la țară Discuție ghidată în baza următoarelor întrebări: <i>Ce este Moldova pentru mine?</i> <i>Ce sunt eu pentru Moldova?</i> <i>Ce simt pentru Moldova?</i> <i>Ce lucruri frumoase îmi oferă Moldova?</i> <i>Ce pot oferi eu, la rândul meu, Moldovei?</i>	Puntea dintre generații Elevii, la alegere, realizează un interviu cu un părinte, bunic sau oricare alt adult, utilizând întrebările: <i>Cum ați simțit ziua când Moldova a devenit independentă?</i> <i>Ce valori ne transmiteți de la generațiile anterioare?</i>	Jurnalul Independenței Elevii scriu un text scurt din perspectiva unui martor ocular al zilei de 27 august 1991: <i>Cine/ ce eram?</i> <i>Unde eram?</i> <i>Ce am simțit?</i> <i>Ce am/aș fi făcut pentru țară?</i> Discuții reflexive în baza următoarelor întrebări: <i>Cum se simte libertatea pentru fiecare dintre noi astăzi?</i> <i>Ce este independența pentru mine/ pentru noi?</i> <i>Prin ce fapte și atitudini se manifestă independența?</i> <i>Cum îmi exprim eu, ca elev și cetățean, independența personală și cea a țării?</i> <i>Ce nevoi ai ca să fii/ să manifesti independența autentică?</i> <i>Ce acțiuni implică păstrarea independenței țării?</i>
Fotografia care vorbește Profesorul prezintă imagini simbolice: drapelul arborat, mulțime în piață, copii în costume naționale, harta țării.	Fotografia care vorbește Profesorul prezintă imagini simbolice: drapelul arborat, mulțime în piață, copii în costume naționale, harta țării.	Fotografia care vorbește Profesorul prezintă imagini simbolice: drapelul arborat, mulțime în piață, copii în costume naționale, harta țării.

Elevii realizează un colaj comun „Republica Moldova: atunci și acum” „Vocea fotografiei îmi spune că...” https://arhiva.gov.md/galeria-virtuala-de-fotografii-miscarea-de-emancipare-nationala-din-basarabia	Elevii realizează un colaj comun „Republica Moldova: atunci și acum” „Vocea fotografiei îmi spune că...” https://arhiva.gov.md/galeria-virtuala-de-fotografii-miscarea-de-emancipare-nationala-din-basarabia	Elevii realizează un colaj comun „Republica Moldova: atunci și acum” „Vocea fotografiei îmi spune că...” https://arhiva.gov.md/galeria-virtuala-de-fotografii-miscarea-de-emancipare-nationala-din-basarabia
Cinematograful independenței Vizionarea de filme documentare, artistice. Realizarea orelor de cinema Discuții reflexive în baza filmelor vizionate în baza următoarelor întrebări: <i>Ce ai simțit?</i> <i>Ce te-a impresionat în film?</i> <i>În ce personaj te regăsești?</i> <i>Cu ce personaj nu te asociezi?</i> <i>Cum vezi Republica Moldova prin film?</i> <i>Care este mesajul tău pentru Republica Moldova?</i> <i>Care este mesajul Republicii Moldova pentru tine?</i> https://www.jurnaltv.md/news/705b811f336bd86e/procesul-de-obtinere-a-independentei-a-fost-marcata-de-miscari-de-renastere-nationala-de-proteste-de-confruntari-politice-si-sociale.html	Cinematograful independenței Vizionarea de filme documentare, artistice. Realizarea serilor/ zilelor de cinema Discuții reflexive în baza filmelor vizionate în baza următoarelor întrebări: <i>Ce ai simțit?</i> <i>Ce te-a impresionat în film?</i> <i>În ce personaj te regăsești?</i> <i>Cu ce personaj nu te asociezi?</i> <i>Cum vezi Republica Moldova prin film?</i> <i>Care este mesajul tău pentru Republica Moldova?</i> <i>Care este mesajul Republicii Moldova pentru tine?</i> https://www.jurnaltv.md/news/705b811f336bd86e/procesul-de-obtinere-a-independentei-a-fost-marcat-de-miscari-de-renastere-nationala-de-proteste-de-confruntari-politice-si-sociale.html	Cinematograful independenței Vizionarea de filme documentare, artistice. Realizarea serilor/ zilelor de cinema Discuții reflexive în baza filmelor vizionate în baza următoarelor întrebări: <i>Ce ai simțit?</i> <i>Ce te-a impresionat în film?</i> <i>În ce personaj te regăsești?</i> <i>Cu ce personaj nu te asociezi?</i> <i>Cum vezi Republica Moldova prin film?</i> <i>Care este mesajul tău pentru Republica Moldova?</i> <i>Care este mesajul Republicii Moldova pentru tine?</i> https://www.jurnaltv.md/news/705b811f336bd86e/procesul-de-obtinere-a-independentei-a-fost-marcat-de-miscari-de-renastere-nationala-de-proteste-de-confruntari-politice-si-sociale.html https://radiochisinau.md/maluri-de-prut-miscarea-de-eliberare-nationala-istoria-

		zbuciumata-a-revenirii-la-valorile-stramosesti-in-stanga-prutului---63552.html Troița https://www.youtube.com/watch?v=2yIjlCtCSFM&ab_channel=IonDamian1988 Tunul de lemn https://www.youtube.com/watch?v=UzYBO_V-Edc&ab_channel=RuslanVascan
--	--	---

II. SIMBOLURILE INDEPENDENȚEI

Treapta primară	Treapta gimnazială	Treapta liceală
Actul de identitate al Republicii Moldova Proiect de grup Elevii realizează individual/ grup actul de identitate al Republicii Moldova. Produsul poate avea forma unui certificat de naștere, buletin de identitate, pașaport care va conține informații specifice documentului selectat.	Vocea independenței Proiect de grup Elevii: - elaborează o listă de personalități (scriitori, politicieni, oameni de artă etc.)care au participat la proclamarea independenței; - analizează interviul cu o personalitate marcantă a independenței (la alegere); - prezintă concluziile și reflectează în grup; - formulează mesaje de susținere și promovare a independenței. https://radiochisinau.md/interviu-vladimir-besleaga-miscarea-de-renastere-nationala-	Personalități simboluri ale independenței Activități de inserție a subiectului la disciplinele școlare a subiectului în vederea conștientizează rolului personalităților în obținerea și promovarea independenței ca valoare națională. Doina și Ion Aldea-Teodorovici - simboluri ale renașterii naționale în anii de mișcare pentru independență prin cântece care promovau limba română, valorile naționale și unitatea poporului. Nicolae Dabija – scriitor, publicist, activist cultural și politic, simbol al renașterii naționale. Vladimir Beșleagă – scriitor, promotor al culturii și implicării civice și identității naționale.

	din-anii-8090-a-inceput-sub-semnul-lui-eminescu-audio---124705.html	Grigore Vieru – poet și simbol al mișcării pentru limba română; versurile sale au inspirat mișcarea națională și Declarația de Independență. Dumitru Matcovschi – poet, dramaturg, activist al Frontului Popular, simbol al rezistenței culturale. Leonida Lari – poetă, jurnalistă și deputată, promotoare a limbii române și a unității naționale. Alexandru Moșanu - Primul președinte al Parlamentului Republicii Moldova, deputat, istoric, pilon al renașterii identității și independenței Moldovei post-Sovietic. Lista poate fi completată cu alte personalități marcante în obținerea independenței.
Eroii independenței Elevii: - se informează despre personalitățile care au contribuit la promovarea valorilor Independenței; - colectează imagini relevante pentru a construi împreună „Zidul eroilor independenței”; - reflectează în baza întrebărilor: <i>Cum vă simțiți?</i> <i>Ce ați descoperit despre oamenii Moldovei?</i>	Simbolurile Moldovei - simbolurile mele Elevii: - se informează despre istoricul și semnificația simbolurilor naționale și locale (Imn, Drapel, Stemă); - realizează produse de cercetare (colaje, materiale video, prezentări etc.), care le prezintă semenilor, adulților; - reflectează în baza întrebărilor: <i>Ce simți în legătură cu cele realizate?</i> <i>Ce ați aflat nou în legătură cu simbolurile naționale și locale?</i>	Quiz Cunosc Republica Moldova Este realizat quiz în care elevii explorează cunoștințe, abilități, atitudini, valori despre Republica Moldova. https://create.kahoot.it/share/republica-moldova/f6d9651d-b0ab-4f77-95c5-b73c67240a16

<i>Cine este pentru tine Eroul Independenței?</i> - formulează un mesaj de recunoștință pentru Eroii Independenței	<i>Ce ai aflat nou despre tine prin aceste simboluri?</i> - formulează propuneri de promovare a simbolurilor în familie, școală, comunitate.	
Scutul Independenței Elevii: - discută despre situațiile de risc pentru viață și sănătate; - identifică persoanele și instituțiile statului la care pot apela atunci când nu se simt în siguranță; - descoperă modalitățile de a apela la instituțiile statului; Învățătorul scoate în evidență rolul Armatei Naționale în menținerea păcii și independenței Republicii Moldova - formulează un mesaj de felicitare pentru Armatei Naționale la vârsta de 34 de ani. Se propune elevilor o discuție ghidată după vizionarea unui film de scurt metraj, selectat de pe pagina Ministerului Apărării. https://youtube.com/@mdnationalarmy?si=Aw11TUsUY6qJWX6b	Scutul Independenței Elevii explorează conceptul de siguranță personală și securitate națională prin: - discuții cu părinții despre rolul armatei în stat și despre experiențele acestora în raport cu armata; - identificarea persoanelor și instituțiilor statului la care pot apela pentru a se informa despre armată națională; Profesorul: - facilitează dezbateri despre rolul și importanța Armatei Naționale în menținerea păcii și independenței Republicii Moldova ca valoare națională. - invită reprezentanți ai Centrelor militare teritoriale pentru a răspunde la întrebările elevilor Se propune elevilor o discuție ghidată după vizionarea unui film de scurt metraj, selectat de pe pagina Ministerului Apărării. https://youtube.com/@mdnationalarmy?si=Aw11TUsUY6qJWX6b	Scutul Independenței Participanții sunt implicați într-un proces interactiv de cunoaștere a elementelor de apărare a Republicii Moldova prin: -discuții cu reprezentanți ai Centrelor militare teritoriale pentru a se familiariza cu elementele de apărare ale Republicii Moldova, posibilitățile unei cariere militare; - întrevederi cu reprezentanții Academiei Militare „Ștefan cel Mare”, reprezentanții Ministerului Apărării; - vizite la Muzeul Armatei Naționale; - vizionare filme (se anexează). Se propune elevilor o discuție ghidată după vizionarea unui film de scurt metraj, selectat de pe pagina Ministerului Apărării. https://youtube.com/@mdnationalarmy?si=Aw11TUsUY6qJWX6b

III. INDEPENDENȚA CARE NE UNEȘTE

Treapta primară	Treapta gimnazială	Treapta liceală
Onorarea simbolurilor statului Instituționalizarea ritualurilor de onorare a simbolurilor statului: Intonarea imnului Onor la tricolor Onor la stema statului Deschiderea și închiderea decadelor tematice, a semestrelor, a anului de studii și alte evenimente stabilite la decizia instituției de învățământ.	Onorarea simbolurilor statului Instituționalizarea ritualurilor de onorare a simbolurilor statului: Intonarea imnului Onor la tricolor Onor la stema statului Deschiderea și închiderea decadelor tematice, a semestrelor, a anului de studii și alte evenimente stabilite la decizia instituției de învățământ.	Onorarea simbolurilor statului Instituționalizarea ritualurilor de onorare a simbolurilor statului: Intonarea imnului Onor la tricolor Onor la stema statului Deschiderea și închiderea decadelor tematice, a semestrelor, a anului de studii și alte evenimente stabilite la decizia instituției de învățământ.
Cercul încrederii Activitate de conștientizare a apartenenței în siguranță la grup. Elevii discută în cerc despre grupurile din care fac parte (<i>familie, clasă, prieteni, comunitate etc</i>) , despre valorile fiecăruia, ce oferă și ce primesc de la fiecare grup ca un răspuns conștient la nevoia de apartenență și siguranță.	Cercul recunoștinței Activitate de conștientizare a valorilor trăite. Clasa formează un cerc și elevii exprimă pentru ce sunt recunoscători, ce nevoi au de la ceilalți pentru a se simți în siguranță și acceptați în grup.	Busola valorilor independenței Activitate de conștientizare a identității personale și colective. Elevii completează patru cadrane: 1. <i>Valorile care îmi dau puterea de a fi independent</i> 2. <i>Valorile care ne susțin să trăim independența împreună</i> 3. <i>Valorile fără de care independența nu poate exista</i> 4. <i>Valorile pe care aleg/alegem să le cultiv/cultivăm pentru a ne crește independența</i> Reflecție în baza întrebărilor: <i>Ce am descoperit despre mine/despre noi?</i>

		<i>Ce am descoperit despre independentă Republicii Moldova?</i> <i>Ce valori avem în comun?</i>
Independența este o valoare Elevii discută despre independența ca valoare personală și națională. Se realizează un produs de grup care semnifică independența <i>Turnul independenței</i> <i>Tabloul independenței</i> <i>Dansul independenței</i> <i>Culorile independenței</i> <i>Cuvintele independenței</i> <i>Covorul independenței</i>	Valori în oglindă Elevii notează pe un bilețel o valoare națională pe care o trăiesc. Bilețele se lipesc pe un „perete al valorilor”. Discuție ghidată în baza întrebării <i>Cum se reflectă valorile națiunii în faptele de fiecare zi?</i>	Proiect de grup Harta simbolurilor Independenței Elevii elaborează harta monumentelor/locurilor emblematice din Republica Moldova și o prezintă colegilor din clasele mai mici.
Tur virtual Descoperă Moldova Cadrul didactic împreună cu elevii accesează platforma digitală pentru a realiza turul virtual https://www.visit.md/ro/ https://www.nationalmuseum.md/3Dturmuzeu/index.html Discuție ghidată în baza întrebărilor: <i>Explorează Moldova</i> <i>Ce observăm?</i> <i>Ce simțim în timpul/post vizită virtuală?</i> <i>Ce s-a schimbat în percepția ta despre acest loc după vizită?</i>	Tur virtual Descoperă Moldova Cadrul didactic împreună cu elevii accesează platforma digitală pentru a realiza turul virtual https://www.visit.md/ro/ https://www.nationalmuseum.md/3Dturmuzeu/index.html Discuție ghidată în baza întrebărilor: <i>Explorează Moldova</i> <i>Ce observăm?</i> <i>Ce simțim în timpul/post vizită virtuală?</i> <i>Ce s-a schimbat în percepția ta despre acest loc după vizită?</i>	Tur virtual Descoperă Moldova Cadrul didactic împreună cu elevii accesează platforma digitală pentru a realiza turul virtual https://www.visit.md/ro/ https://www.nationalmuseum.md/3Dturmuzeu/index.html Discuție ghidată în baza întrebărilor: <i>Explorează Moldova</i> <i>Ce observăm?</i> <i>Ce simțim în timpul/post vizită virtuală?</i> <i>Ce s-a schimbat în percepția ta despre acest loc după vizită?</i>

<i>Ce asemănări sau diferențe ai observat între ceea ce ai văzut și experiențele tale anterioare?</i> <i>Ce dorești să explorezi data viitoare?</i> <i>Unde ai dori să mergi după vizita virtuală?</i>	<i>Cum ai povesti această experiență unui prieten sau unui coleg?</i> <i>Ce dorești să explorezi data viitoare?</i> <i>Unde ai dori să mergi după vizita virtuală?</i>	<i>Ce asemănări sau diferențe ai observat între ceea ce ai văzut și experiențele tale anterioare?</i> <i>Ce dorești să explorezi data viitoare?</i> <i>Cum crezi că oamenii din acele locuri contribuie la identitatea Moldovei?</i> <i>Dacă ai fi ghid, ce ai arăta altora în primul rând?</i> <i>Cum ai descrie Moldova după această experiență?</i>
Discuție ghidată: Ce înseamnă pentru noi să fim independenți? Realizarea în grupuri mici a unui desen/colaj/ poster despre <i>independența personală, colectivă, națională</i> Reflecție în baza întrebărilor: <i>Cum îți dai seama că trăiești într-o țară liberă?</i> <i>Cum ar fi dacă, într-o zi, altcineva ar hotărî ce limbă să vorbim și ce sărbători să avem?</i> <i>De ce crezi că eroii din trecut au avut curajul să lupte pentru țară?</i> <i>Ce lucruri mici putem face noi, copiii, ca să arătăm că țara noastră e importantă pentru noi?</i> <i>Ce imagini, cântece sau culori îți vin în minte când spui -Moldova mea ?</i> <i>Ce ai vrea să știe copiii din alte țări despre Moldova?</i> <i>Dacă ai putea oferi Moldovei un dar, ce dar i-ai face?</i>	Dezbateri: „Independența – ofrandă sau responsabilitate?” Clasa formează două grupuri: un grup argumentează că independența este o <i>ofrandă</i>, alt grup susține că independența este o <i>responsabilitate</i>. Reflecție în baza întrebărilor: Poți fi cu adevărat independent fără să fii responsabil? Ce e mai important pentru un adolescent: să facă ce vrea sau să-și asume consecințele? Când ai simțit prima dată că ești independent? Dar responsabil? Este libertatea mai valoroasă decât siguranța? Cum se completează independența și responsabilitatea? <i>Ce înseamnă să fii independent față de tehnologie sau rețele sociale?</i>	Dezbateri: „Independența implică responsabilitate” Clasa formează două grupuri: un grup argumentează poziția <i>Pro</i>, alt grup reprezintă <i>Contra</i> Reflecție în baza întrebărilor: <i>Ce ai simțit când ai susținut poziția pro sau contra independenței?</i> <i>Ce fel de argumente au fost mai convingătoare pentru tine?</i> <i>Ce ai descoperit nou despre independență?</i> <i>Ce valori care susțin independența ti-ai dat seama că sunt importante pentru tine?</i> <i>Cum ți-a influențat această dezbateri felul în care vezi independența?</i> <i>Ce te-a ajutat cel mai mult să-ți exprimi clar valorile în timpul discuției?</i> <i>Ce dificultăți/ blocaje ai simțit ca să-ți exprimi clar valorile în timpul discuției?</i>

<i>Ce înseamnă pentru tine cuvintele „acasă” și „patrie”?</i>		
Republica Moldova prin Literatură Cadrele didactice realizează inserția subiectului despre dragostea de țară la disciplinele școlare (clasele primare), conform proiectării de lungă durată. Elevii descoperă mesajele care descriu Moldova din operele literare.	Republica Moldova prin Literatură Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind rolul literaturii în promovarea identității naționale la disciplinele școlare (gimnaziu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează prezentări/ proiecte despre operele literare care oglindesc, valorile naționale.	Republica Moldova prin Literatură Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind rolul literaturii în promovarea valorilor naționale la disciplinele școlare (liceu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează conferințe, campanii de informare, mese rotunde, cluburi de discuții despre importanța literaturii în promovarea valorilor naționale.
Republica Moldova prin Știință Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind rolul descoperirilor pentru dezvoltarea țării la disciplinele școlare (clasele primare), conform proiectării de lungă durată. Elevii se informează despre invenții din știință și tehnică din Republica Moldova.	Republica Moldova prin Știință Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind rolul inovațiilor în dezvoltarea și recunoașterea internațională a țării la disciplinele școlare (gimnaziu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează prezentări/ proiecte despre progresele naționale în știință și tehnică, precum și despre savanți care au recunoaștere internațională	Republica Moldova prin Știință Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind rolul științei în dezvoltarea și recunoașterea internațională a țării la disciplinele școlare (liceu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează conferințe, campanii de informare, mese rotunde, cluburi de discuții despre importanța științei în promovarea Republicii Moldova la nivel internațional, despre rolul inovării în dezvoltarea societății, precum și despre exemple de cercetători, inventatori și proiecte din

		Republica Moldova care au adus vizibilitate țării pe plan global.
Republica Moldova prin Sport Cadrele didactice realizează inserția informațiilor despre performanțele sportivilor naționali și rolul acestor rezultate în formarea imaginii țării la disciplinele școlare (clase primare), conform proiectării de lungă durată. Elevii se informează despre sportivii cu performanțe la nivel local, național și internațional	Republica Moldova prin Sport Cadrele didactice realizează inserția informațiilor despre rezultatele sportivilor naționali și rolul acestor rezultate în promovarea imaginii internaționale a Republicii Moldova la disciplinele școlare (gimnaziu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează prezentări/ proiecte despre performanțele sportivilor din Republica Moldova la nivel local, național și internațional, despre modul în care munca i-a transformat în eroi naționali, care promovează imaginea țării și inspiră generațiile tinere să creadă în forța valorilor și a spiritului de echipă.	Republica Moldova prin Sport Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind importanța rezultatelor obținute de sportivi în promovarea imaginii internaționale a Republicii Moldova la disciplinele școlare (liceu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează conferințe, campanii de informare, mese rotunde, cluburi de discuții despre importanța promovării Republicii Moldova la nivel internațional prin olimpiade, campionate, subliniind rolul performanțelor în consolidarea mândriei naționale. În cadrul acestor inițiative, elevii vor analiza cum rezultatele obținute de sportivi și tineri olimpici devin nu doar reușite personale, ci și povești de succes colective, care sporesc prestigiul Moldovei și inspiră generațiile viitoare să își asume responsabilitatea de a duce mai departe numele țării cu demnitate și onoare.
Republica Moldova prin Arte Cadrele didactice realizează inserția informațiilor monumentele și oamenii de artă din Republica Moldova la disciplinele	Republica Moldova prin Arte Cadrele didactice realizează inserția informațiilor despre importanța cunoașterii și promovării monumentelor și oamenilor de	Republica Moldova prin Arte Cadrele didactice realizează inserția subiectului privind importanța cunoașterii monumentelor și oamenilor de artă în promovarea valorilor

școlare (clasele primare), conform proiectării de lungă durată. Elevii se informează despre: - meșterii populari, monumentele de artă, cunoscute la nivel local, național și internațional; - festivaluri desfășurate în Republica Moldova sau la care a participat țara.	artă la disciplinele școlare (gimnaziu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează prezentări/ proiecte despre renumiții meșteri populari, personalități în domeniul muzicii, picturii, cinematografiei, dansului etc., care au contribuit la promovarea Republicii Moldova la nivel internațional.	identitare la disciplinele școlare (liceu), conform proiectării de lungă durată. Elevii realizează conferințe, campanii de informare, mese rotunde, cluburi de discuții despre importanța promovării Republicii Moldova la nivel internațional prin operele de artă.
Regulile clasei Elevii stabilesc și monitorizează reguli, care le sunt necesare pentru a conviețui în pace în clasă.	Regulamentul clasei Elevii stabilesc și monitorizează regulile clasei, bazate pe drepturi și responsabilități, care le asigură nevoile de siguranță, apartenență, independență și autenticitate. Elevii descoperă instituțiile statului care asigură funcționarea statului de drept prin vizite de studiu la Parlament, Guvern, Curtea Constituțională, Președinție etc.	Regulamentul instituției Elevii: - participă într-un proces de cercetare cum funcționează regulile în instituția de învățământ. - identifică structurile decizionale responsabile de buna funcționare a instituției; - formulează propuneri de îmbunătățire a regulamentului; - descoperă instituțiile statului care asigură funcționarea statului de drept prin vizite de studiu la Parlament, Guvern, Curtea Constituțională, Președinție etc.

Webografie

Drumul spre independență

1. Procesul de obținere a independenței Republicii Moldova

<https://www.jurnaltv.md/news/705b811f336bd86e/procesul-de-obtinere-a-independentei-a-fost-marcant-de-miscari-de-renastere-nationala-de-proteste-de-confruntari-politice-si-sociale.html>

2. Maluri de Prut | ”Mișcarea de Eliberare Națională - istoria zbuciumată a revenirii la valorile strămoșești în stânga Prutului”

<https://radiochisinau.md/maluri-de-prut-miscarea-de-eliberare-nationala-istoria-zbuciumata-a-revenirii-la-valorile-stramosesti-in-stanga-prutului---63552.html>

3. Galeria virtuală de fotografii „Mișcarea de emancipare națională din Basarabia”

<https://arhiva.gov.md/galeria-virtuala-de-fotografii-miscarea-de-emancipare-nationala-din-basarabia/>

4. INTERVIU/ Vladimir Beșleagă: Mișcarea de renaștere națională din anii 80-90 a început sub semnul lui Eminescu (AUDIO) <https://radiochisinau.md/interviu-vladimir-besleaga-miscarea-de-renastere-nationala-din-anii-8090-a-inceput-sub-semnul-lui-eminescu-audio---124705.html>

5. Mișcarea de Renaștere și Eliberare Națională a culminat cu adoptarea Declarației de Independență https://www.old.ipn.md/ro/miscarea-de-renastere-si-eliberare-nationala-a-culminat-cu-adoptarea-declaratiei-7965_971229.html

6. Mircea Druc - discurs la Marea Adunare Națională, 27 August 1991

https://www.youtube.com/watch?v=9G5vCikF-r8&ab_channel=FlacaraTV

Simboluri naționale

1. Istoria tricolorului și a Drapelului de Stat a Republicii Moldova

https://www.youtube.com/watch?v=ruKSbhybTm4&ab_channel=AGORAMoldova

3. Drapelul de Stat a Republicii Moldova

https://www.youtube.com/watch?v=7m9l5aTYlqM&ab_channel=BibliotecaMunicipal%C4%83B.P.Hasdeu

4. https://www.youtube.com/watch?v=fY6P3Q3E4kw&ab_channel=RealitateaMoldova (Drapelul de stat - simbol național al Republicii Moldova)

Personalități

1. https://www.youtube.com/watch?v=vDDJxFM2soM&ab_channel=FlacaraFilm (I. Druță)

https://www.youtube.com/watch?v=Dw1v3IAOS6s&ab_channel=TVR

3. https://www.youtube.com/watch?v=uzkU2-md9H8&ab_channel=AdminisIasi (Ion și Doina Aldea Teodorovici)

4. https://www.youtube.com/watch?v=soZK_P6sesQ&ab_channel=ZiaruldeGard%C4%83
(Vasile Nedelciuc)
5. https://www.youtube.com/watch?v=LQalwWMSZIC&ab_channel=FlacaraTV (N. Sulac)
6. https://www.youtube.com/watch?v=3OGKfamwZfc&ab_channel=TVR (N. Dabija)
7. https://www.youtube.com/watch?v=aLRiKWqB-HU&ab_channel=TVR (I. Hadîrcă)
8. https://www.youtube.com/watch?v=-yDMB8AOncw&ab_channel=TVR (V. Şoimaru)
9. Transnistria 1992 • Război şi Cenaclu • Păunescu, Doina, Ion, Vieru, Snegur, Basarabia
10. https://www.youtube.com/watch?v=m1DMTdqDZK8&ab_channel=AndreiP%C4%83unescu
11. PORTRET - ION ALDEA-TEODOROVICI
12. https://www.youtube.com/watch?v=GHXUJprTSY8&ab_channel=IonsiDoinaAldea-TeodoroviciOFFICIAL

Ei au făcut istorie - Cuplul Doina şi Ion Aldea Teodorovici

1. https://www.youtube.com/watch?v=QerKCAV1wBA&ab_channel=AndreiPrepeli%C8%9B%C4%83
2. https://www.youtube.com/watch?v=H_NsRGKMnFU (Grigore Vieru, într-un film de excepție din 1980). - *recomandat claselor primare*
3. <https://www.youtube.com/watch?v=mFHjs9kKjN0> („Pâinea” de Grigore Vieru, fragment din filmul „Tunul de lemn”) -

Armata Națională

1. <https://www.army.md/?lng=2&action=show&cat=123&submenuheader=0>
<https://www.youtube.com/@MDNationalArmy/videos>
2. https://www.youtube.com/watch?v=G3pDPC_fNh4&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=4 (vox printre cetățeni despre AN)
3. https://www.youtube.com/watch?v=H0MzBebw_5I&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=10 (portretul unui militar)
4. <https://www.youtube.com/watch?v=RekmONUwASA&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=23> (liceu studiile militare)
5. <https://www.youtube.com/watch?v=QIZw9Lato3c&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=24> (Ziua internațională a trupelor ONU de menținere a păcii, marcată în AN)
6. <https://www.youtube.com/watch?v=qodUDTJZCRY&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=29> (Exercițiul militar „Scutul păcii”)
7. https://www.youtube.com/watch?v=zh68Dr4X_Yo&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=34 (Armata este despre mine)
8. <https://www.youtube.com/watch?v=cNmzwbLBdbQ&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=64> (Rolul femeii în sectorul de securitate şi apărare)
9. <https://www.youtube.com/watch?v=ronxOSurCbM&list=PLSwXT3eowMObrYITSfukEYosIAu8SVjIF&index=66> (E bine să știi despre uniforma militară)

10. https://www.youtube.com/watch?v=H_Zk9bsuewY&ab_channel=MDNationalArmy (3 septembrie Ziua Armatei Naționale)
11. https://www.youtube.com/watch?v=tGbBjw5Zbeo&ab_channel=MDNationalArmy (Realizările și performanțele anului de instrucție la ceas aniversar)
12. <https://agora.md/2025/09/03/sperietoarea-militarizarii-mituri-si-realitati-despre-armata-nationala/> (Sperietoarea militarizării. Mituri și realități despre Armata Națională).

Independența care ne unește

1. https://www.youtube.com/watch?v=FGjBvRlqz5M&ab_channel=Agen%C8%9BiaNa%C8%9Bional%C4%83aArhivelor (Imașul alb, oițele negre, regie V. Plămădeală, Telefilm-Chișinău, 1992. -recomandat claselor primare
2. https://www.youtube.com/watch?v=vzGF4u00Rlo&ab_channel=Agen%C8%9BiaNa%C8%9Bional%C4%83aArhivelor (desen animat - Măturătorii, Moldova-film, 1984) - recomandată claselor primare
3. https://www.youtube.com/watch?v=nNfpFzlSipg&ab_channel=Agen%C8%9BiaNa%C8%9Bional%C4%83aArhivelor (Guguță, căpitan de corabie, Moldova-film, 1981, ru) - recomandată claselor primare
4. <https://www.youtube.com/watch?v=gWB9VoC04pA> ("Coarda colorată", regie E. Iliș, Telefilm-Chișinău, 1981. Melodii de Anatol Chiriac pe versuri de Grigore Vieru).- recomandată claselor primare
5. <https://antiteror.sis.md/content/indrumar-antiterorist-pentru-elevi> (Îndrumar antiterorist)

Marea Adunare Națională:

1. https://www.youtube.com/watch?v=BSfmhLOxO0&ab_channel=furculita (I)
2. https://www.youtube.com/watch?v=tovyUTTtWUi8&ab_channel=furculita (II)
3. https://www.youtube.com/watch?v=pdfXfjhSidA&ab_channel=furculita (III)
4. https://www.youtube.com/watch?v=4Xjo0SBfpww&ab_channel=furculita (IV)
5. https://www.youtube.com/watch?v=4SyjFqs6RQo&ab_channel=ParlamentulRepubliciiMoldova
6. https://www.youtube.com/watch?v=4yS0GhieUOo&ab_channel=TVRMOLDOVA
7. https://www.youtube.com/watch?v=TPuhOYo-n_Y&ab_channel=TVR (Declarația de independență)

Tur virtual

1. <https://www.visit.md/ro/>
2. <https://www.nationalmuseum.md/3Dtur-muzeu/index.html> (Muzeul Național de Istorie)
3. https://www.youtube.com/watch?v=piP1wy69QbU&ab_channel=Nicolae.95 (Muzeul Național de Istorie a Moldovei)
4. <https://360.moldova.travel/>
5. <https://www.virtualtur.md/virtualtur/curtea-constitutionala/tur-virtual/> (Curtea Constituțională)
6. <https://www.virtualtur.md/ro/catalog/virtualtour/turismul-in-moldova/> (Turism în Moldova)

7. https://www.youtube.com/watch?v=HsDidrbsgz0&ab_channel=Prim%C4%83riaMunicipiuluiChi%C8%99in%C4%83u (Chișinău)

Lista filmelor recomandate

Agenția Națională a Arhivelor

1. *Corbii prada n-o împart*, 1988, regie Valeriu Gagi. Despre rezistența armată în Basarabia de după război.

https://www.youtube.com/watch?v=7kMIOM95pMc&ab_channel=Agen%C8%9BiaNa%C8%9Bional%C4%83aArhivelor

2. *Ecoul vechilor cazanii*, 1988, scenariu Nicolae Dabija, Pavel Balan, regia și imaginea Pavel Balan. Despre vechile cărți bisericești din Moldova.

3. *Sunt acuzați martorii*, 1988, regie A. Codru. Despre poluarea râului Nistru.

4. *Salutare din anii 1937, 1949 ... și, 1988*, regie N. Ghibu. Despre represiunile în masă din anii 1930-1940 în RASSM și RSSM.

5. *Sărbătorile se amână*, regie A. Buruiană, scenariu C. Olteanu. Despre greutățile tinerilor specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ, repartizați să muncească la sat.

6. *Ecoul vechilor cazanii*, 1988, regie P. Balan, scenariul N. Dabija. Despre vechile cărți bisericești din Moldova.

7. *Iarba dracului*, 1988, regie T. Tătaru. Despre soarta femeilor de la țară.

8. *A fost pământ*, 1988, scenariu D. Olărescu, regia I. Mija. Despre problemele ecologice din RSSM.

9. *Binecuvântarea*, 1989, Regia: A. Deleu. Despre Alexei Mateevici.

10. *Cheamă-i, Doamne, înapoi*, 1989, regia V. Druc. Despre dragostea copiilor față de părinți.

11. *Eu, Nicolae Costenco*, 1989, regie A. Codru.

12. *Ion Druță*, 1989, scenariu Gh. Malarciuc, regie I. Scutelnic.

13. *Povara*, 1989, scenariu și regie M. Chistruga. Despre soarta măicuțelor de la Mănăstirea Cușălăuca, închisă de autorități în 1959.

14. *Seduși și abandonați*, 1989, scenariu și regie A. Iureva, despre soarta comsomoliștilor plecați la construcțiile magistrale ale BAM din Siberia și Orientul Îndepărtat.

15. *Simțul zilei*, 1989, regie T. Tătaru. Despre un țăran – om harnic și cu mare suflet.

16. *Ce ne doare?* 1989, regie O. Tulaev. Despre neglijarea învățării limbii materne în școala sovietică.

17. *Rătăcirea demonului blând*, 1989, regie T. Tătaru. Film comedie despre un pilot străin care a survolat ilegal spațiul URSS aterizând în Piața Roșie, trecând mai întâi prin Moldova.

https://www.youtube.com/watch?v=a2TGNBKUoGw&ab_channel=Soroceanul

18. *Cursa*, 1989, regie A. Conunov, scenariu Aureliu Busuioc, film artistic despre Moldova în anul 1944.

19. *O istorie orășenească*, 1989, scenariu și regie I. Talpă. Despre situația din penitenciar.

20. *Cuceritorii Siberiei*, 1990, regie N. Ghibu.

21. *Alianța dintre seceră și ciocan*, regie A. Buruiană.

22. *Duminica Mare*, 1990, regie V. Druc. Despre Podul de Flori din 6 mai 1990.
23. *Exilații*, 1990, regie M. Chistruga. Despre dizidentul Nicolae Lupan.
24. *Magia Neagră sau rendez-vous cu necuratul*, 1991, film artistic, scenariu V. Durov, Gh. Malarciuc, despre seceta și foametea de după război, 1946-7.
25. *Ștefan cel Mare*, 1990, regie V. Druc.
26. *Varlaam*, 1990, scenariu (și Nicolae Dabija) și regie Pavel Balan.
27. *De-asupra Moldovei – cer senin*, 1991, regie N. Ghibu. Despre represiunile în RSSM din anii 1980 inițiate de V. Smirnov, secretarul al doilea I CC al PCM. Cazul Vasile Vâșcu.
28. *Alegerile sau singur în fața ta*, 1991, scenariu și regie O. Tulaev, despre primele alegeri democratice din Moldova.
29. *Bulgarii*, 1991, scenariu B. Papazov, regie I. Iosifovna.
30. *Petru Movilă*, 1991, scenariu, regie și imagine Pavel Balan.
31. *Dosoftei*, scenariu, regie și imagine Pavel Balan.
32. *Dimitrie Cantemir*, 1991, scenariu și regie V. Plămădeală.
33. *Mihai Eminescu*, 1991, scenariu (și Nicolae Dabija) și regie Anatol Codru.
34. *Buburuza*, 1991, film artistic, scenariu Iurie Colesnic, regie A. Deleu. Despre represiunea politică a preoților în România cEAUȘISTĂ.
35. *Jocul de-a moartea/Străinul*, 1991, regie N. Ghibu, film artistic despre situația criminogenă și corupție în organele de conducere și miliție în Moldova anilor 1990-1991.
36. *Lumina scrisului*, 1991, regie A: Dumbrăveanu. Despre introducerea alfabetului latin în 1989-1990.
37. *Noi suntem acasă*, 1992, regie A. Buruiană. Despre conflictul armat de pe Nistru din 1992.
38. *Dragă, Tudor*, 1992, scenariu și regie Ștefan Bulicanu, despre deportările din 1949 ale locuitorilor din Boldurești și Nisporeni.
39. *Vasile Lupu-Vodă*, 1993, scenariu, regie și imagine Pavel Balan.
40. *Petru Rareș-Vodă*, 1993, scenariu, regie și imagine Pavel Balan.
41. *Ion Creangă*, 1997, scenariu și regie Anatol Codru.
42. *Dănilă Prepeleac*, 1999, regie T. Tătaru (actori N. Darie, Iu. Pâslariuc).
43. *Dragostea mea, Dunărea!*, 2001, regia N. Ghibu, despre obiceiurile populare și folclorul spațiului dunărean din Basarabia istorică.
44. *Petru Rareș*, 2005, scenariu Gh. Postolachi, regie S. Vasilache.
45. *Dacii și romanii*, 2005, scenariu D. Mihai, regie I. Chistruga.
46. *Să luăm aminte*, 2005, regie N. Ghibu, despre luptele din Moldova de la Șerpeni, 1944.
47. *Basarabia 1812*, 2006, regie Igor Cobileanski.
48. *Basarabia 1917*, regie Igor Cobileanski.
49. *La răscrucea destinelor*, 2006, scenariu și regie I. Chistruga. Despre migrarea la muncă a moldovenilor și soarta membrilor familiilor lor rămași acasă.
50. *Romanicii și migratorii*, 2006, scenariu Gheorghe Postică, regie I. Chistruga.
51. *Domnia lui Vasile Lupu*, 2006, scenariu O. Prisăcari, regie V. Zănoagă.
52. *Formarea Statului Medieval Țara Moldovei*, Scenariu